

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
irodája, Nagypiaczon.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden ígatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alku szerint. — Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és Römer és Kammer nyomdájában.

A „Kronstädter Zeitung“ izgatásai.

A „Nemere“ 12. számában egy Hétfaluból keltezett cikk jelent meg, mely a brassóvidéki csángóság polgári és politikai állapotával foglalkozik; a teendő reform iránt véleményt ad; és véleményének támogatására átveszi a „Honnak“ egy cikkét.

Hogy ezen cikk nem a „Nemere“ szerkesztőségének nevében iratott, látható egyszerűen, mert levélalakban a szerkesztőhöz van intézve, — látható még sokkal inkább abból, hogy a szerkesztő rögtön meg is jegyzi, miszerint a cikk irányát nem helyesli és egészen más eljárási módozatot ajánl a csángóság ügyében.

A „Kronstädter Ztg.“ 25. száma egy ingerült kifakadást — nem czáfolatot — közöl ezen cikk ellen. S habár előbb maga is megjegyzi, hogy a kérdéses cikk történelmi része, melyre oly nagyon haragszik, — a „Hon“-ból van átvéve, — utóbb mégis egészen a „Nemere“ ellen bősziül: a „Nemere“ történetíróját gúnyolja, a „Nemere“ konholyhintését szidja stb.

Meg kell jegyeznünk még, hogy ezen méltatlan támadást egészen a „Kronstädter Ztg.“ szerkesztőségének kell beszámítanunk, mert sem név nincs alatta, sem szerkesztői jegyzet nem mond ellene a mértéktelen gyanúsításnak.

Az előadottak nyomán sajnálva vesszük tudomásul, hogy a „Kronstädter Zeitunggal“ teljes lehetetlen higgadt és tárgyilagos vitatkozásba bocsátkoznunk; hogy ő nem lát, nem hall, csak fujja a mérget, mihelyt az itteni közélet szent titokteltségébe bepillant valaki.

Elég jellemző, hogy egy nyilvános lap nem a közélet ellentéteinek megvitatását és kiegyenlítését, hanem a kielégítetlen érdekek elhallgatását és a hiányok takargatását tartja feladatának.

Ha azonban erre van kedve és tetszik magának a denevér szerepben, mi arról nem tehetünk; s ha olvasói mindnyájan értenék és olvasnák lapunkat, bizony nem igen vesz-

tegetnénk szót dühöngéseivel szemben; megbiznánk a józan emberészben, hogy az el tudja választani a tehetetlen mérget a férfias törekvéstől.

Igy elnézésért kell kérnünk olvasóinkat, hogy újból tért foglalunk a „Kronstädter Ztg.“ számára.

Mindenki tudja, hogy a brassóvidéki 10 magyar-román falu lakossága, összesen több mint 30,000 lélek, még most is urbéres helyzetben van sok tekintetben Brassó várossal szemben. Az italmérsi- és malomjog Brassóé mindenikben; a határainkon fekvő terjedelmes erdőségeket csak Brassó engedelmével és igen szűk határok közt használhatják.

Az is nyilván való mindenki előtt, hogy miután a magyar korona tartományaiban az urbériség meg van szüntetve és annak minden maradványa a megszüntetés pontján áll, Brassóvidék sem képezhet kivételt.

Csak az eljárásra nézve van különbség és mint a legtöbb hasonló esetben, itt is különböző szempontból indul ki a két fél.

A csángóság állítása szerint, az ők földjük teljesen szabad föld volt, és csak hatalmaskodás útján tette rá Brassó a kezét; tehát egyszerűen visszaadatását követelik.

Brassó, mint földesur álláspontja kétségtelenül az, hogy a birtokba jogosan jutott és a mit ki kell bocsátania, azt csak váltásért teszi.

Mindkettő történelmi okmányokkal törekszik bizonyítani állításának valódiságát.

Itélni az illetékes bíró lesz hivatva; de a versengő feleknek teljesen jogukban áll előlegesen mindent felhozni, a mi álláspontjukat erősítheti.

Mi, mint nyilvános lap, minden részrehajlás nélkül megnyitottuk hasábjainkat az egyik fél érveléseinek; és megnyitnók a másikénak is. A magunk részéről csak annyit sürgetünk, hogy akár országos megváltás, akár visszahelyezés útján legyen megszüntetve minden urbéri maradvány Brassóvidékében is.

Ha a csángókért néha kéretlen is szól-

lunk, ennek az az oka, hogy tudjuk és látjuk, mily elhagyott állapotban van ez a nép; mennyire meg van nehezítve nemcsak kifejlődése, de még napról-napra létezése is.

Ezt tettük és tesszük ezután is; s ha azt látnók, hogy a „Kronstädter Ztg.“ atyafiai vannak hasonló mostoha helyzetben, azokért is épen olyan szavunk volna, mint a csángókért.

Épen azért nincs feljogosítva a „Kronstädter Ztg.“, hogy fejtegetéseinket „az erdélyi szász nép ellen intézett durva támadásnak“ nevezze; és az ilyen otromba gyanúsítás nem egyéb, mint olyanoknak fűhöz-fához kapkodása, a kik kifogytak a jó jogból és tiltott hatalmat volna kedvök tovább is bitorolni.

Hol volt a „Nemereben“ egész fennállása alatt egyetlen egy szó, mely a szász népet támadta volna meg?

Nemcsak hogy nem támadtuk, de ellenkezőleg arról vagyunk meggyőződve, hogy az ő-szász névvel nevezett politikai párt mesterkedése első sorban magának a szász népnek kifejlődését és előhaladását gátolja. Következőleg nyíltan állítjuk, hogy midőn ezen párt üzelmeit napfényre hozni segítünk, első sorban magának a szász népességnek tesszünk szolgálatot.

Lapunk vezérlésében azonban legfőbb elvünk az, hogy ezen ország polgárait minden kivétel nélkül polgártársainknak tekintjük; és nem arra törekszünk, hogy nyelvek szerint osztogassuk a jogokat, hanem ellenkezőleg arra, hogy jogok és kötelességek kiosztásában ne legyen semmi tekintet a nyelvek különbségére.

Nekünk mindenki társunk, a ki velünk egy irányban működik, akármely nyelven hirdesse gondolatait; és ha a „Kronstädter Ztg.“-ban foglalt izgatás, fajgyűlölségre szítás magyar nyelven mondatnék is el, csak olyan utálatosnak és bűnösnek itélnők, mint így.

Minő példátlan elbizakodottság és szemérmertlenség kell ahoz, hogy egész nyíltan ilyeneket merjen állítani valaki: „Die

TÁRCZA.

Egy honi utazó visszaemlékezései.

Erdélynek egy régi jó táblalabirája ismerőssel és ismeretlennel így szokta kezdeni a társalgást: „Háromszor jártam meg Bécsen saját költségemen.“ Én is téltűz idején beutaztam Erdélyt saját (alkalmatlan) alkalmatosságommal, — mint egy újabbkori eleskei notárius.

Jobbra-balra tett kitérésekkel, több mint száz mértföldnyi utat tettem.

A világpolgár azt mondja: „ubi bene, ibi patria“; a tornába esett féreg is így szól: „mindenütt jó, de legjobb otthon“; nekem e két szélsőség közt édesen esik a kandalló pattogó tüze mellett kipihenni a téli alkalmatlan utazás fáradalmait, s visszaemlékezni oda, hol jó dolgom volt, s minthogy nem kéjhajhászatból, de szerény, komoly czéllal utaztam: ha e körutam alkalmával szerzett tapasztalataimról, utközben felébredt érzelmeimről, eszméimről, néhány töredéket közlök e lapok hasábjain, tán nem leszek unalmas e lapok olvasói előtt?!

E lapok tere és célja arra utal, hogy némely tárgyakat mellőzsek, másokat csak úgy madártávtlat-

ból rajzoljak; csak itt-ott állapothatom meg hosszabbabban.

Az én kedves emlékeim arra unszólnának, hogy írjam le: S.-Szt.-György, Sz.-Keresztúr, Segesvár, M.-Vásárhely, Torda, Kolozsvár és a Kolozsvár, N.-Enyed, K.-Fehérvár, Szászváros, Szeben, Fogaras, Brassó utvonalom, hol fogadják az embert tiszta székely és magyar vendézeretettel: ez által tolakodókat csodítanék az én vendégszerető házaimhoz.

Vagy ha leírnám, hogy a kinek nincsen százas bankótákkal tömött tárczája, — minő „Hóteleket“ kerüljön, melyekben az ember estvétől reggelig didereg, hogy aztán annál inkább izzadjon midőn a „paczala“ (bezahlen) kerül a sor: ezt nem merem tenni; mert hegy hegyel nem, de én azon vendégfogadós urakkal találkozhatom.

Szeretnék írni az erdélyi magyar családi életéről jellemző képeket, ezeknek egy egész albuma van szívemben lephotograhirozva: hogy az öreg patriarcha komoly méltósága mellett, milyen nyíjas szeretettel szoritott kezett a vendéggel; az áldott jó háziasszony minő gyöngédséggel találta ki még gondolatját is a fáradt utasnak; a „fennforgoló“ kis leány milyen angyali ártatlansággal pirult el, ha szemébe találtam nézni; a kis selyemhaju gyermek, hogy simult térdére a „messze földről jött bácsinak“: oh ezt nem lehet leírni.

Irátnék a kíváncsi nővilág kedvére farsangi

hireket stb., de e lapok szerkesztője nagyon komoly ember, úgy vettem észre, hogy mindég kihagyozva van veres plajbásza; tudom az ilyesmitet ugyanis kikebelezni ezikkemből.

Nosza hát — röviden és komolyan a dologra!

Utazó ember visszaemlékezései közt első helyen állanak az utak.

Egy jámbor német ismerősömtől gyakran hallottam egy példabeszédet: „die Ungarn zahlen keine Mauth — no a kádencia nem jut eszembe, egészítse ki szerkesztő ur, hogy hát — rossz uton jár a magyar! Bizony ebben — kivált a „régijó időkben“ — nagy igaza volt a sógor példabeszédének.

De már most rohamosan haladunk a közlekedési utak javításában. Bámultam, örvendettem, midőn az udvarhelyszéki határt elértem, az utak mellett egy végtelen hosszúnak látszó koporsó nyult végig; e koporsó fogja magába zárni azt a sok átkot, melyeket a sárba feneklett utasok szórtak a közgazgatási közegekre. E hosszú koporsó forma valami: kiválgatott kavics és diónagyságra tört szikladarabok beláthatlan halmaza, megszakadás nélkül az egész udvarhelyszéki utvonalon. Szegény góbé atyámfiai, mennyit izzadtott homlokotok, míg ezt a — tán nem becsülöm sokra — pár, százezer forint értékű anyagot összehordoztatok?! És pedig mikor az öszön ama hallatlan rossz időben, feneketlen sárban! Ugy kell kendteknék édes atyámfiai, ha régebben is így dol-

Sachsen haben die Kultur indieses Land getragen.“ Továbbá: „Die Deutschen, wegen ihrer überwiegenden Talente, wegen ihrer Kriegserfahrenheit ins Land gerufen“ stb.

Tehát a műveltség nem az emberi szellem összes működésének eredménye, hanem valamely pergamentre írott ákombákom, amely privilegiumként volt adva a jó szokoknak örök időkre!

Tudjuk, hogy egyének, mint nemzetek hajlandók túlbecsülni saját tehetségeiket; de ha valaki nyíltan kérkedik saját észbeli felsőségével, annak adja jelét, hogy a kultúrában nem sok lépést haladott még a kezdettől.

Legyen is meggyőződve a „Kronstädter Ztg.“, hogy valamint az utszán nem áll szóba ért férfi az ilyenekkel hánytorgató kölyökkel, — úgy mi is öt magának hagyjuk dicsekvéseivel.

Csupán hazánk népei egyetértésének érdekében kell elmondanunk a következőket:

Ha a szász nép nevében hirdetik önök, hogy az privilegizált birtokában van a műveltségnek, hogy az nagyobb észbeli tehetségekkel és vitézebb szívvvel, karral van megáldva más nemzetiségeknél, — az a szegény jó nép, melynek sötétben tartásáról oly mesterséges eszközökkel gondoskodtak önök, még el is hiszi a hízelt és annak következtében türelmetlen, igazságtalan lesz más fajokhoz.

Más fajok pedig tapasztalván a lenézést és elzárkózottságot, — ellenséges indulattal telnek el s alkalom akadtán hajlandók megmutatni, hogy gondolkozni az ők fejükkel, tüni az ők karjokkal is lehet.

Ide vezethet a „Kronstädter Ztg.“ izgatása, ha jó hazafiak nem ellensúlyozzák hatását.

Jó hazafiaknak és nemesen gondolkozó embereknek épen arról kellene meggyőzni az ország különböző nemzeteit és a társadalom különböző osztályait, hogy a tehetségeket személyválogatás nélkül adja a jótevő természet; és érdemes az, a ki tehetségeit legjobban kimvelte, legüdvösebben felhasználta.

No de, a ki azt át tudja érteni, az nem is kiabálja magáról, hogy neki több esze van mint másnak.

Magyar képviselőház.

A képviselőház f. hó 11-én tartott üléséből:

Olvastatik az erdélyi sz. k. városok törvényszékeinek segélyezése: 69,500 ft.

Tisza László felemlíti, hogy az ezen rovat alatt előszámlált városok nem mind sz. kir. városok, jó lenne tehát a címet megváltoztatni:

Csanády Sándor „erdélyi városok“ címet indítványoz e rovatnak adni, mi el is fogadtatott. Az első bírósági urbéri törvényszékek költségeire Erdélyben 94,400 ft. szavaztatott meg.

Ugyan ezen tilésben került tárgyalás alá az országos fegyintézetek költségvetése.

Horváth Boldizsár miniszter a következő érdekes adatokat sorolta elő: 1869-ben az összes kiadás fegyintézetekre tett 541,675 ft 47²/₃ krt és e szerint — miután a fegyenczek létszáma 2750 volt — egy fegyencz átlag 196 ft 97 kr.-ba került és pedig Munkácson 172 ft, Lipótvártot 187 ft., Vácson 190 ft., Ilaván 215 ft. és Szamosujvárott 230 ft., Mária-Nostrán 192 ft. és Nagy-Enyeden — hol legkevesebb 52 volt a fegyenczek létszáma — 275 ft-ba került. Azonban ezen kiadásokban befoglaltatnak nemcsak a fegyenczek tartása, de a fegyintézeteknél változó létszámú tiszt- és felügyelő-személyzetre, sőt az építkezésekre fordított költségek is, szóval befoglaltatik minden kiadás, mit az összes fegyintézetek igénybe vettek.

Sorosan véve az élelmezési költségekre nézve a következő adatokat terjeszttem elő: 1869-ben a 7 fegyintézetnél összesen 206,285 ft 5¹/₂ kr. adatot ki, és ebből egy fegyenczre esik átlag 111 ft. 37¹/₂ kr. Azonban ezen összeg nem egyformán oszlott föl a fegyintézetek között, hanem Munkácson egy fegyencz került 85 ft. 60³/₁₀ kr-ba, Vácson 100 ft. 12⁶/₁₀ kr-ba, Lipótvártot 108 ft. 59⁵/₈ kr-ba, N.-Enyeden 124 ft. 17¹/₅ kr-ba, Mária-Nostrán 128 ft. 28³/₄ kr-ba, Szamosujvárott 134 ft. 78⁶/₈ kr-ba.

Azonban ezen tartási költségben befoglaltatnak egyúttal a következő kiadások: a fűtés, világítás, tisztítás, a fegyenczek és egyúttal a fegyőrök ruha- és ezeknek kenyérlétszám; kisebb javításokat 5 ft. erejéig és a kisebb hivatalnokok fa, gyertya és kenyérlétszámát a szerződés szerint a bérlők tartoznak fizetni.

A mi a munkanemeket illeti, nem áll az, a mit Máriássy képvis. ur könnyedén oda vetett, hogy a pipacsináláson kívül más munkával nem foglalkoznak, mert azon munkanemek, melyekre a fegyenczek alkalmaztatnak, következők: ács, kerékgyártás, bodnár, asztalos, esztergályos, kovács, lakatosmunka, kötélgyártás, szalmafonás, bádoggóság, azután, igaz, még a pipacsinálás is. Ezenkívül a kertésznek, okszerű földművelés; a női intézetekben pedig fonás, szövés, varrás, horgolás, kötés. Nagy-Enyeden végre még a se-lyemtermelés, sőt mondhatom, hogy a szabóság annyira ki van fejlődve és tökélyre vive ezen intézetekben, hogy általán igen kapósak azon munkák, melyek ezen fegyintézetekből kikerültek. Illaván pedig a cipész-mesterséget annyira vitték, hogy ott 150 cipész van és 28 gép foglalkozik; és az itt készített cipőket nemcsak Magyarországra, hanem Franciaországba is szokták szállítani. A vácsi szalmakalapok sok helyén florenzi helyett árultatnak, különösen pedig kitűnő a keretkészítés.

Ha valaki kérdezi, hogy a humanitás behozatala minő jótékonyaságot gyakorolt, azt kell felelnem az igazgatók egyhangú jelentése szerint, hogy a legjobbat, úgy hogy már a pusztai betyárok is szívesen olvasnak, imak; visszaeséről nincs szó. Különösen munkának van igen jó hatása a fegyenczekre; ki munkára szorítottatik, annak természetesen jobban kell élelmeztetnie és e kettő különösen visszahatást gyakorol egymásra: hogy jobb élelmezésben részesül, könnyebben és jobban dolgozik. A munkadíj felosztására nézve a következő adatok vannak:

Munkácson egy-egy fegyencz munkája után megkeres 5³/₁₀ krt. Lipótvártot 5²/₁₀ krt. Illaván 5⁷/₁₀₀ krt., Szamos-Ujvárott 4²⁵/₁₀₀, Vácson legtöbbet 6¹⁰/₁₀₀ krt. Keresményét a fegyencz egyrészen éllelme javítására fordítja, pl. rendelhet meg; hetenkint egy-egy meszely bort, de legnagyobb része takarékpénztárban gyűjtetik számára, hogy akkor, midőn a fegyházat elhagyja, legyen pénze s ne legyen arra utalva hogy lopjon, hanem kenyérét becsületlennel szerezzze meg s magát ruházhassa.

Szabad legyen még a következő adatokat elősorolnom: 1868. végén volt a fegyházakban összesen 2540 fegyencz, 1869-ben szaporodott 2750-re, 1871. elején ismét szaporodás állt be, és lett 2780. De nem méltóztassanak ezt annak tulajdonítani, mintha az erkölcsi állapot fordult volna rosszabbra, hanem azon körülmények, hogy a törvényhatóságok nem követték elég szigoruan azon szabályt, hogy minden megye beküldje az egy évnél hosszabb időre elítélt fegyenczet; némely hatóság nagyobb mérvben felelt meg ennek, a másik kevésbé, ebből tehát következtetést az erkölcsi állapotról vonni egyáltalában nem lehet. A szaporodásnak egy másik, természetes oka még abban van, hogy az igazságügy menete gyorsabbá vált, és azon pörök, melyek az előtt itt a főlebbviteli bíróságoknál a restanciák nagy halmaza miatt hosszú időn át beverték, gyorsabb elintéztet nyertek épen 1869. év végén. Innen van tehát ezen szaporodás.

A delegációk most bezárt tanácskozásainak eredményeül 1871-dik évre megszavaztatott a közös kormány részére: rendes szükséglet fejében

	91.251.675 ft.
rendkívüli szükséglet fejében	25.481.338 ft.
Összesen	116.733.014 ft.

Ebből levonatván a határvámjövődék fejében	12.199.700 ft.
Marad fedezendő	104.543.306 ft.

Ezen összegből a quota aránya szerint esik Magyarországra 31.379.994 ft. 20 kr.

V i d é k.

Sepsi-Szent-György, febr. 12. S.-Szt.-Györgyről a „Nemere“ 11. számában B. J. betűk alatt egy indiscret bálitudósítás jelenvén meg, arra a rendező bizottságnak szükségesnek véli tisztességes helyreigazításokat tenni.

Abban, hogy a mily nemes czélra rendeztetett a bál, ép oly buzgó részvét és meleg pártolással találkozott, teljesen egyezünk B. J. uralmával, hogy azt legkevesebb is B. J.-nek és közreműködésének tulajdonítanók; kivéve a terem díszítése körüli fáradságot, melyet cikkemben érdemszerűen ki is emelt.

Báli összes bevételünk 284 ft, 1 darab arany és 50 kr., melyből, a költséget leszámítva, tiszta jövedelem 162 ft., 1 darab arany és 28 kr. maradt. Tehát nem 180 ft., mint bálitudósító B. J. ur hozzávetőlegesen közl.

Egy olyan kis városban, mint S.-Szt.-György — ha tekintetbe vesszük, hogy bizonyos körülmények miatt meghívójegyekkel a vidékre általánosságban ki nem terjeszkehetnek — főlebbi eredmény, egy meghívás elintéztése, mint a közönség részvétele mellett elég fényesen bizonyít. Fogadja ezért a valódi részvétet tanúsított nagyérdemű közönség iskolánk nevében — illetékes helyről — bálrendező bizottságunknak hálás köszönetét.

goztak volna, most nem kellett volna annyit kinlódni. De már csak valljuk meg — a közmunkát eddigelő úgy tekintettük, mint egy rossz jobbágy a robotot. Elvesztett a drága idő, a sok napszám — csináltunk valamit — muszájból, nesze semmi, fogd meg jól! Keserves munka volt biz az a mostani; de aztán lesz is annak láttatja.

Egyébiránt — úgy halljuk — hogy az udvarhelyszéki főutvonalat maga az állam fogja átvenni. Ideje volna már egyszer! Az udvarhelyszéki székelyek épen úgy fizetik az adót a közlekedési utakért, mint az ország bármely vidékén; ez utvonal épen oly fontos minden tekintetben, mint az ország bármely utvonala.

Aztán a régi rendszer szerint úgy sem haladhatunk tovább: most a nép az átalakulás stádiumában többé nem rabszolga, hogy a bottól való féltében pontosan végezze kötelességét; de másfelől a nagy tömeg a szabadságot féltelenségben keresi, nincs oda érlelve még, hogy a szabadság feltételeit ismervén, kötelességeit teljesítene; s különösen a közmunkák — siralmas — nevetséges módon végeztetnek. Akár hány példát idézhetnénk, hogy körülbelül 20—30 kéz annyit végez a közmunkánál, helytelenül, a mennyit elvégezne egy — jól.

Ezt nem az udvarhelyszékiekre jegyzem meg, isten meentsen sőt az ő jó példájokat a szomszédok tanuságára idéztem.

Menjünk tovább! Az ugynevezett birodalmi utra

segesvár — m.-vásárhelyi utvonalra értünk. Hajts! itt hegyen, völgyön vigan robog a kocsi.

Legyen szabad itt megjegyezmem, hogy a trajánok nyomán a Bach-korszaknak is megvolt az az érdeme, hogy mint azok Rómába, úgy e korszak emberei is, a Bécsbe vezető főutvonalakat jó karba állították. — Hajts kocsis!

Most észre sem vesszük a Küküllő, Maros, Aranyos völgyeiből kiemelkedő vasuti töltéseket, indó és őrházakat, nem akarjuk báméskodásunkkal elárulni, hogy nem láttunk többet ilyen dolgot; fél-szemre figyelmeztünk mindenre; aztán ha egyszer felkapaszkodtunk a gőzparipák által vont kocsira: majd akkor összeszedjük tapasztalatainkat, észrevételeinket. Hajts! Kolozsvárig, kevés kivétellel, mindenütt jó az ut. Hajlandó vagyok azt hinni, hogy a botrányos postai elkéséseknek nem annyira a rossz utak, mint a drága széna és zab miatt rossz posta lovak az okai; suum cuique.

Kolozsvárról — néhány napi ott mulatás után — Enyedre tértem vissza Erdély délnyugati oldalán. Ha vagy egyet döccentet volna is a kerekem, mit bántam én: a viszontlátás kedves emlékeivel merengtem. Merengésből jóformán M.-Ujvárt ébredtem fel. Itt kialudt a bányatűz, még csak itt-ott lappangva susorog. Ismét bányászni kezdték azt a drága, azt a tömérdek kincset.

Megvallom, nem sokat értek a magasabb ál-

lampolitikához, állangazdászathoz, épen azért szeretném én tudni, hogy azzal a kifogyhatatlan kincsel miért fősvénykedünk úgy? miért nem lehetne azt a sót olcsóbban árulni? Még máig is csempészik be Erdélybe a söt nyers természeti állapotjában is: mint iparcikket különbözőleg átalakított állapotban nagy mértékben szállítják be. Erdélybe hoznak sőt külföldről, pedig Erdély nagyobb része só alapon fekszik; Erdélynek annyi sója van, hogy ha az egész világ mind csak Erdélyből sózna: úgy is millió meg millió esztendőnk mulva is a kiaknázásnak még csak kezdetén állanánk. Ez nem nagyított phrasys, ez szám-tani igazság. Ha olcsóbban adnák több lenne a fogyasztás: e többet egyensúlyba hozná a bevételt a kiadásokkal és kellő beveendővel; de a mi főbb: emelné a nép adóképességét; elejét lehetne venni a csempészetnek, mint kivitelű cikk szép jövedelmet hozna az állampénztárba stb.

Tán mint laikus nem értem a dolgot, de jó lenne, ha ez megértetnék velünk, a kik nem mint demagogok, nem az „oh, felséges szent nép“ kegye hajhászásáért, de hazánknek s népeinek valódi érdekért jegyezzük meg az ilyeneket. Tetemesen alább szállította ugyan a magyar kormány a só árát, de tán még alább lehetne.

(Vége következik.)

A No. I. szállodában

szombaton, folyó hó 18-án

(41) polgári tánczvigalom. 1-2

Vasárnap, folyó hó 21-én

gyermek-szerencse álarczos bál

fog tartatni.

A fentebbi bálokra jegyek kaphatók: Montaldo József ur ezukrászatában, Belosovits ur vegyes kereskedésében a nagyutczában, Hawlik urnál a sörházban, Lehrer ur ezukrászatában és a No. I. szálloda kávéházában.

Mély tisztelettel **Wanke János.**

Nagy József, orgonaművész,

mindennemű új művek készítésére és régik javítására 6-0 folyvást vállalkozik legolcsóbb árban. (8) Lakása: Brassó, Bolgárszeg 1436. sz. alatt.

(21) **Dr. Miller** 6-0

moha-növény nedve.

Több orvosi tekintélyek és magányok bizonyítványai által mint elismert hatású szer a légeső és tüdő hurutos taghártya bántalmaiban. Nehéz szinte mellrepedező köhögéseknél, több évekig tartott rekedtségnél, göresős köhögésnél és a gyermekeknél előforduló számarhurtnál, kitüntetésben részesült.

Ezen szer még kezdődő tüdővész ellen is a legkitünőbb sikerrel használtatott.

Egy eredeti tégely ára használati utasítással együtt 50 kr. o. é.

Található: Brassóban gyógyszerész Jekelius Ferdinándnál, Duschoiu J. kereskedésében, Kugler Ede Ó-Brassói gyógyszerésztárában és J. Miller halpiaczi kereskedésében, Csikszereván Leicht F., Déés Kremer J., Fogaras Megay J., Gyergyó-Szt.-Miklós Fröhlich E., N.-Szebenben Sill M., Hosszúfaluban Jekelius A., Kézdi-Vásárhelyen Lukács F., Kolozsvárt Dr. Hinz Gy. és Binder H., Nagyenyeden Horváth F., S.-Sz.-Györgyön Benkő és Csutak, Földvárt F. gyógyszerésztárában.

Fűszer és anyag árucikkek a legkitünőbb minőségben és jutányos áron.

Alólírtak nagyszerűleg ellátott, Brassóban a Nagypiaczon a „fehér ludhoz“ címzett fűszer-, anyag- és csemege-kereskedésében kaphatók mindennemű kül- és belföldi sajtok. Sózott, marinózott, szárasztott és füstölt halak. Candirozott gyümölcsök. Bonbonszok és más édességek. A legkitünőbb fajú bel- és külföldi borok eredeti palackokban. Déli gyümölcsök. Muszka és kínai thea. Valódi rum és arrak. Különböző fajú kávé és ezukor.

Festet és fejr gyapott-lonal a legnagyobb választékban.

Minden fűszer és anyag árucikkek nagyban és kicsinyben is kaphatók.

(40) 2-0 **Duschoiu János.**

Rochefort Vautier Henriettének

Brassóban már 17 év óta fennálló, felsőbb helyen engedélyezett

(30)

LEÁNY-

5-0

tan és nevelő intézetébe

minden időben vétetnek föl különböző koru, mind belső, mind külső leánynövendékek, a kik az előlegesen kiállott vizsga eredményéhez képest a fennálló osztályok valamelyikébe osztatnak be.

A társalgási nyelv az intézetben a német és francia; utóbbinak vezetésével francia születésű Lugon Mari kisasszony van megbízva.

A hitoktatás az illető lelkész urak által eszközöltetik.

A tantárgyak u. m. magyar és német nyelvtan, irálytan, számtan, földrajz, történelem, irodalom története, természetrajz és természettan a magyar ajkuaknak saját anyanyelvükön adatnak elő.

Az intézetben következő tanár urak működnek:

a magyar nyelv- és irálytant valamint a többi előirt tantárgyakat tanítja magyar nyelven

Roszkosni Elek főgymnasiun tanár;

a német nyelv- és irálytant s a többi tantárgyakat német nyelven Keszler gymnasiun tanár;

a francia nyelvet Nicot tanár; a román nyelvet Baulescu tanár.

A zongoratanítást és a énektanítást Silbernagel karmester; rajzot és szépírástot képzett tanítók.

Finom női munkákra, arany- és más himzésre, öltöny-szabásra, mértékveésre varrásra stb. tanít Kucherné asszonyság.

Folyó évi szeptember 1-től kezdve az angol nyelv is tanítatni fog, minek kellő kezelésére egy vizsgát állott tanítónő nyeretett meg az intézet számára.

A szülők kívánságára és beleegyezésével a növendékek tánczban, uszás- és tornászban is nyernek oktatást.

A vizsgák a m. k. tanfelügyelő ellenörködése mellett tartatnak meg.

Részletesb tudósítást nyerhetni az intézetben, csergepiacz, 306. házszám alatt.

Az előpataki hajtó pezsgő-porok

magokban foglalják a híres előpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részeit és ezen ásványvizek gyógyhatását fokozott mértékben bírják.

Különösen kitünő hatása van e porok használatának a gyomorhurutban, gyomorgyöngeségben, étvágytalanságban, gyomorpuffadásban, emésztési gyöngeségben, gyomorgörcsben, zahában (tulságos gyomorsavany), vagy is az ugynevezett mellgésben; továbbá máj- és lépdeganatban, az epe rendetlen el- és kiválasztásában, epedugulás-sűrűség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, ugy nemkülönb a test akármely szervének elyalkásodásában, nehéz lélekzés és szívdobogásban; a belek zsongtalanságban (erőtlenység) a szélkórban, altesti vérpangásban, kezdődő vizkórban, különösen pedig az aranyérben, a vese hughólyag és hugheső hurutjaiban, vese- és hughykövek képződése ellen, az anyaméh idült takárjában és daganatában, fehérhólyásban, méhvérvésekrei hajlamban, szedülésben, fő- és mellhezi vértorlódásban, makacs csuklásban, rásztkórban és méhszenyben (hypochondria és hysteria).

E porok nélkülözhetővé teszik az ingerlő hatású drasztikus hashajtó szereket. Hatásuk biztos, szelid és fájdalomncküli, mivel alkatrészei gyengén oldó, hűsítő és csilapító természetűek; ugyanazért huzomosabb ideig is veszély nélkül használhatók, - miről a bel és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos beteget elismerő nyilatkozatokat küldöttek be.

Ára egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasítással 1 ft. o. é.

☞ Kaphatók e porok minden jetesb gyógyszerésztárában és minden jelentékenyebb ásvány és fűszerkereskedésben.

☞ Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerőnek a „koronához“ címzett gyógyszerésztárában.

(1) 6-0

!!Szerencse fell!

Az alólírt kereskedő ház már több nagyszerű sorsjegy-társaságot állított föl, ez alkalommal különösen ajánlja az újonnan szervezett s anynyim kedvelt magyar sorsjegyeket 22 részletfizetés mellett, a melynél is: négy húszadát a nyertesévék 250,000, 100,000, 25,000, 15,000, 5000, 500 stb. forintokat tesznek, s így lehetővé válik már az első részlet befizetése után jelentékeny összegeket nyervezni.

Az első részlet befizetésével az illető annom irányt tarthat az általam törvényes-ülleg kiállított részvényjegyben foglalt 20 darab sorsjegyek nyertesévének használására.

A huszonkettőik részlet befizetésével a közös birtoklás megszűnik, s minden részvényes egy 100 fős magyar sorsjegyet kap, vagy pedig: az akkori bérze árat készpénzben. Mintán folyó év február 15-én e sorsjegyek húzódnak, tisztelettel felhívjuk azokat, a kik e jól összehajtott sorsjegy-játékmal részt akarnak venni, az első részletet, 6 forintot, a egyezor mint mindenkorn 1 ftot belyegért, posta utalványban, azonnal beküldeni, hogy a részvény-ívet elég jókor megküldhessük.

WERZAR TESTVÉREK.
Brassóban, Kispstrazica 562. sz.

A ki 6 részvényjegyet vesz, annak 10 adunk egy eredeti Sachsen-Meiningi sorsjegyet.

(27) 8-0

Sz. 264-1870. polg.

(39) 2-2

Árlejtési hirdetmény.

Alólírt kiküldött biztos által közhírré tötetik miszerint ügyvéd Mayer József ur által képviselt Radu Czitzei örökösseinek Juon Radu Czitzei ellen 2500 fr. o. é. tölke és járulékaikért végrehajtásos ügyében, a brassói városi és vidéki tanácsnak mint törvényszéknek az 1871. év január hava 21-én 264. szám alatt kelt válasszában az utóbbinak már végrehajtásilag zálagolt és becsült Hosszúfaluban 994-1019. telekkönyvi sz. a. fekvő lakházának árverezése megengedtetett.

A fennevezett fekvőségnek árverezése az 1871. év mártius hó 6-án és április hava 5-én a következő feltételek alatt fog elővétetni.

1) Az árverezendő telek a törvényszéki becsülés után meghatározott 1200 o. é. frt. becsárban fog kikiáltatni.

2) Az árverezni szándékozók kötelesek lesznek az árverezendő birtok becsára után járandó 10% bánatpénzt előre a kiküldött biztos kezéhez letenni.

3) A megvásárolt birtok árának két versen, még pedig felének a leverés napjától számítandó 30. az ezután következő 30 napok alatt pedig a másik felének is, a p. p.-r. 450. §-a következesei mellett, a törvényszékhez, a mennyiben a belablázott terheknek átvétele nem történne meg, mulhatlanul ki kell szétödni.

4) A vásárló a megvásárlás napjától kezdve a megvásárolt telek birtokába és használatába lép, ő hordoz minden avval kapcsolatos terheket, valamint eselleges károkat is.

5) A telekkönyvileg nevére való átírási engedélyt csakis az árverezési feltételek teljesítése után nyeri meg.

Egyszermind felszöllíttatnak mindazon jelzalogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék helyén, vagy ennek közelében lakkak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett Brassóban megbízottat rendeljenek, és azok nevét és lakását az eladásig jelentsek be, ellenkező esetben, a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Ugy felhivatnak azok is, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni, zagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnék, igénykereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, a kiküldött biztosnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Brassó, 1871. fehr. 2-án.

Russu György,
törvényszéki kiküldött.